

w/m
ul. Ursynowska 46.

WIADOMOŚCI

ZWIĄZKU POLSKICH ZRZESZEŃ TECHNICZNYCH I ZWIĄZKU POLSKICH CZASOPISM TECHNICZNYCH I ZAWODOWYCH

ROK VIII

WARSZAWA, 25 października 1932 r.

Nr. 20

STOWARZYSZENIA TECHNICZNE ZRZESZONE:

Stowarzyszenie Techników Polskich
w Warszawie.

Polskie Towarzystwo Politechniczne
we Lwowie.

Związek Polskich Inżyn. Kolejowych
Krakowskie Tow. Techniczne.

Stow. Elektryków Polskich,

Polskie Stow. Inżyn. i Techn. woje-
wództwa Śląskiego.

Stowarzyszenie Polskich Inżynierów
Górnictw i Hutniczych.

Stow. Techników w Sosnowcu.

Stow. Techników Polskich w Wilnie.

Stowarzyszenie Inżynierów i Archi-
tektów w Poznaniu.

Stowarz. Techników w Poznaniu.

Stowarzyszenie Techników woje-
wództwa Lubelskiego.

Stowarzyszenie Inżynierów i Tech-
ników ziemi Radomskiej.

Wołyńskie Stowarzyszenie Techników
w Łucku.

Związek Inżynierów Drogowych.

Stowarzyszenie Polsk. Inż. Przem.

Naftowego w Borysławlu,
Sekcja Techniczna Towarzystwa
Wiedzy Wojskowej.

Stowarzyszenie Techników Pol-
skich w Bydgoszczy.

Związek Techników Polskich w Czę-
stochowie.

Stow. Techników Polskich
w Torunlu.

Kujawskie Stowarzyszenie Techni-
ków we Włocławku.

Koło Techników w Ostrowcu.

Koło Techn. w Starachowicach.

Stow. Techników w Grudziądzu.

Stowarzyszenie Techników woje-
wództwa Kieleckiego.

Stowarzyszenie Inżynierów Pola-
ków w Ameryce.

Stowarzyszenie Techn. Okręgu
Skarżysko-Kamienna.

Koło Architektów w Warszawie.

Związek Inżynierów Chemików Rze-
czypospolitej Polskiej.

T R E Ś Ć :

W sprawie zatrudnienia bezrobotnych sił technicznych (Referat p.p.
inż. *Leonida Ciechanowicza* i inż. *Zygmunta Marynowskiego*) . . . . . A—133

*Działalność Związku Polskich Czasopism Technicznych i Zawodowych
w r. 1931 (inż. *Aleksander Pawłowski*) . . . . . A—137

Kilka słów o Biurze Informacji Bibliograficznych
przy Stow. Techników w Warszawie . . . . . A—140

(Treść Kroniki Technicznej Nr. 8 na odwrotnej stronie)

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, ULICA CZACKIEGO 5.

Konto czekowe P. K. O. 5676.

OGŁOSZENIA: 1/4 str. 140 zł., 1/2 str. 85 zł., 3/4 str. 55 zł., 1/8 str. 30 zł., 1/16 str. 18 zł.
Prenumerata za kwartał zł. 1. Cena Nr. 20 — 25 gr.

Członkowie Zrzeszonych Stowarzyszeń wpłacaj ulgową prenumeratę
przez swe Stowarzyszenia.

Za prenumeratę dodatku Kroniki Technicznej 4 zł. kwartalnie
Cena pojedynczego numeru 1. — zł.

STOWARZYSZENIE TECHNIKÓW POLSKICH

w Warszawie

KONTO — P. K. O Nr 128

POSIEDZENIA TECHNICZNE

W piątek dnia 28 października r. b. o godz. 8 ej wiecz. w wielkiej sali gmachu Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie, Czackiego 3-5, odbędzie się posiedzenie techniczne, na którym p. inż. Czesław KLARNER wygłosi dalszy ciąg od cytują p. t. „Szlakiem przesilenia i poprawy“. Po odczycie odbędzie się dyskusja

KOMUNIKATY KÓŁ I WYDZIAŁÓW

I

KOŁO INŻYNIERÓW CYWILNYCH zawiadamia Kolegów, że zwykle zebrania miesięczne odbywać się będą w pierwszą sobotę każdego miesiąca o godz. 8-ej w.

II

BIURO INFORMACYJ BIBLIOGRAFICZNYCH, otwarte oficjalnie na posiedzeniu Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie w dniu 7 b. m. Jest czynne w poniedziałki, środy i piątki od godz. 16-iej do 20-iej w lokalu Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych (Czackiego 3-5). Biuro udziela pisemnych informacji bibliograficznych z dziedziny techniki za opłatą za każdą notatkę bibliograficzną 10 gr. od członków Z. P. Z. T. i 20 gr od osób bestronnych.

III.

KOŁO ZEBRAŃ TOWARZYSKICH organizuje w sobotę dnia 5 listopada r. b. o godz. 9-iej wiecz. WIECZORNICĘ TANECZNĄ dla Członków Koła, ich Rodzin i wprowadzonych Gości. Cena biletów wejścia na zabawę dla członków Koła i uczęcej się młodzieży zł. 3; dla osób wprowadzonych zł. 4 — wraz z kosztami przyjęcia (kawa, herbata, ciastka i t. p. słodycze).

POSADY WAKUJĄCE.

- 52—Do nowozakładanego towarzystwa w formie spółki z o. o. patentowanych żelbetowych konstrukcyj specjalnych poszukiwani są INŻYNIEROWIE jako czynni udziałowcy.
 54—Potrzebny energiczny, wierzący we własne siły, INŻYNIER—MECHANIK, jako kierownik nowootworzonego biura technicznego. Oferty pod nr. 54 do adm. pisma.

POSZUKUJĄ POSADY

- 53—TECHNIK bud., absolwent szkoły technicznej z praktyką, poszukuje pracy /kreślenia, kopjowanie planów, obliczenia konstrukcyj, dozór budowy/. Skromne wynagrodzenie. Oferty pod nr. 53 do adm. pisma.

Polska Bibliografia Techniczna.

- P** 1926 [331.6+658.36](438)
B Czasp. Techn. Nr. 13
T HAUSWALD EDWIN prof. Bezrobocie i środki jego złagodzenia (odezbyt wygl. w Polskiem Towarzystwie Politechnicznym w r. 1926) 1150 sł.
- P** 1926 [385+656.2](675)
B Czasp. Techn. Nr. 17
T DOMASZEWSKI JAN inż. Sieć kolejowa w Kongu belgijskiem 610 sł. + 1 mapka
- P** 1926 627.2+621.87
B Czasp. Techn. Nr. 13
T PESZKOWSKI KAROL inż. Żorawik jednotonnowy dla żeglugi rzecznej. 600 sł+1 rys.
- P** 1926 621.331(438)
B Czasp. Techn. Nr. 14 i 15
T POMIANOWSKI K. prof. Elektryfikacja Polski. 3000 sł.+4 rys.
- P** 1926 338.5:621.311
B Czasp. Techn. Nr. 14 i 15
T ALTENBERG MAURACY. O taryfach energii elektrycznej. 1720 sł+4 rys.
- P** 1926 631.6(437)
B Czasp. Techn. Nr. 15, 16, 17, 18 i 19
T ROZAŃSKI ADAM prof. Uniw. Jagiellońskiego. Meljoracje rolnicze w Czechach. 9000 sł+30 rys.
- P** 1926 539.384:624.04
B Czasp. Techn. Nr. 16
T BURZYŃSKI WŁODZIMIERZ inż. Proste uzasadnienie twierdzenia Mohra o liacji ugięcia belek. 1200 sł+4 rys.
- P** 1926 551.57:627.1(438)
B Czasp. Techn. Nr. 16
T KWIATKOWSKI JAN. Jak długo stoją lody na Wiśle? 1270sł+1rys+3tab
- P** 1926 354.45(438)
B Czasp. Techn. Nr. 17
T RYBCZYŃSKI MIECZYŚLAW inż. Likwidacja Ministerstwa Robót Publicznych. 1680 sł.
- P** 1926 626.1:[386+656.62+382]:338.2
B Czasp. Techn. Nr. 17 :621.209
T ROSENAL WITOLD inż. Projektowane w Polsce kanały transeuropejski i węglowy pod względem energetycznym. 1820 sł.
- P** 1926 624.08
B Czasp. Techn. Nr. 18
T KLUZ TOMASZ inż. Tablice do statycznego obliczenia dźwigarów żelaznych. 800 sł. + 3 tabl. + 1 wykres
- P** 1926 531.4
B Czasp. Techn. Nr. 18
T HUBER M. T. Kilka słów o istocie i t. zw. „prawach tarcia” 500 sł. + 1 rys.
- P** 1926 625.76:338.5
B Czasp. Techn. Nr. 18
T B. W. B. Obliczenie datku za nadmierne zużywanie dróg. 350 sł.
- P** 1926 697.5:662.611
B Czasp. Techn. Nr. 19
T GOLCZEWSKI STANISŁAW inż. sł. a s y s t e n t Politechniki Lwowskiej. Nomogram wzoru Hudlera z zakresu techniki ogrzewania 1280 sł. + 4 rys.
- P** 1926 626+627.41
B Czasp. Techn. Nr. 19
T PIETRASZEWSKI WŁ. inż. Próby badania ekonomji faszynowych budowli wodnych. 1540 sł.
- P** 1926 [626.6+656.62]:606.4(494
B Czasp. Techn. Nr. 20 i 21 Bazylea)
T ŁOPUSZAŃSKI JAN prof. dr. inż. Międzynarodowa wystawa żeglugi śródlądowej i sił wodnych w Bazylei 3780 sł. + 13 rys.
- P** 1926 625.17+625.143
B Czasp. Techn. Nr. 20
T HUMMEL B. inż. nacz. wydz. w M. K. i docent Polit. Warsz. O naprawianiu materiałów nawierzchni kolejowej. 1800 sł. + 8 rys.

WIA DOMOSCI

WIA DOMOSCI

WIA DOMOSCI

WIA DOMOSCI

WIA DOMOSCI

WIA DOMOSCI

WIA DOMOSCI

WIA DOMOSCI

WIA DOMOSCI

WIA DOMOSCI

WIA DOMOSCI

WIA DOMOSCI

WIA DOMOSCI

WIA DOMOSCI

WIA DOMOSCI

WIA DOMOSCI

WIA DOMOSCI

WIA DOMOSCI

WIA DOMOSCI

WIADOMOŚCI ZWIĄZKU POLSKICH ZRZESZEŃ TECHNICZNYCH

Rok VIII.

Warszawa, 25 października 1932 r.

Nr. 20

331.6:62

Inż. Leonid Ciechanowicz i inż. Zygmunt Marynowski.

W sprawie zatrudnienia bezrobotnych sił technicznych.

Referat opracowany przez p.p. inż. Leonida Ciechanowicza inż. Zygmunta Marynowskiego wygłoszony w Polskim Towarzystwie Politechnicznym we Lwowie.

Obserwując ustawiczny wzrost zastępów bezrobotnych inżynierów, architektów i innych sił technicznych, spowodowany niebawym w nowoczesnej historii kryzysem gospodarczym, Polskie Towarzystwo Politechniczne aczkolwiek nie widzi innego sposobu trwałego polepszenia losu licznych zredukowanych sił technicznych, jak drogą ogólnego zwalczania kryzysu według podanego przez siebie programu, niemniej jednak pragnie zwrócić uwagę Rządu i społeczeństwa na ten fakt, że siły techniczne z wyższem wykształceniem, jako element jeden z najkosztowniejszych dla Państwa, zasługuje na specjalną troskę o niego, podobnie jak podczas katastrofy żywiołowej ratuje się z posiadanego mienia przedewszystkiem rzeczy kosztowniejsze.

W zrozumieniu tej prostej prawdy wszystkie państwa, które brały udział w wielkiej wojnie, nawet w dziejowej groźnej chwili dla nich, usuwały ten wysoko kwalifikowany materiał ludzki w miarę możliwości od niebezpieczeństwa walki i wykorzystywały go według specjalności.

Tembardziej zasada ta powinna obowiązywać społeczeństwo w czasach bezkrwawej walki na froncie gospodarczym. Skoro konieczność państwowa zmusza do redukcji i tego cennego elementu z jego normalnego stanowiska, to logika i zrozumienie własnego interesu nakazują społeczeństwu i jego emanacji. — Rządowi wysilić się na uratowanie tych specjalistów od zagłady i na należyte wykorzystanie ich wiedzy!

Wobec tego Polskie Towarzystwo Politechniczne uważa, że w ogólnym Funduszu Bezrobocia dla pracowników umysłowych powinna się znaleźć jeszcze i specjalna dotacja Państwowa dla sił technicznych z wyższem wykształceniem, pozwalająca na objęcie minimalną pomocą w ramach dotychczasowych, wszystkich bezrobotnych inżynierów i architektów z wyższem wykształceniem.

Broniąc konsekwentnie tezy, że zasiłki dla bezrobotnych wszystkich kwalifikacyj powinny z reguły zniknąć i że racjonalna pomoc bezrobotnym nie może być inną, jak tylko dostarczeniem im pożytecznej dla społeczeństwa pracy w tej ilości, na którą pozwalają fundusze, Polskie Towarzystwo Politechniczne z całym przekonaniem twierdzi, że zasada ta tem ściślej musi być przestrzegana w odniesieniu do bezrobotnych wysokiej kwalifikacji intelektualnej, marnotrawstwo bowiem w tym wypadku jest rzeczą dla społeczeństwa wprost samobójczą.

Na pytanie, jaką pracę dorywczą zatrudnić można element techniczny, biorąc pod uwagę skromne fundusze zasiłkowe i niemożliwość nabycia z tych funduszy jakichkolwiek materiałów i maszyn, P. T-wo Polit. wskazuje, że tą pracą może i musi być — **projektowanie**.

Jeżeli Państwo Niemieckie mogło sobie pozwolić podczas wielkiej wojny, okupując Polskę, na opracowanie pod grzotem armat i granatów takich projektów, jak regulacja polskich rzek i związana z tem meljoracja naszych gruntów nieużytecznych, nie mówiąc już o drogach lądowych, o kolejach, o elektryfikacji, to zdaje się nie ulegać wątpliwości, że Państwo Polskie powinno znaleźć w sobie tyle mocy, ażeby choćby i podczas kryzysu, ale na własnej ziemi i dla siebie wykonać analogiczną pracę!...

Mimo obfitości projektów, które znajdują się w biurach rządowych instytucji, znanym jest w kołach technicznych fakt, że rzadko do której z budowli inżynierskich czy też architektonicznych przystąpić można natychmiast po otwarciu kredytu; przeważnie brakuje opracowania szczegółów, bez których nie można zacząć budowy, względnie nie można prowadzić jej w należytem, ekonomicznem tempie. Znanem jest porównanie nie na naszą korzyść, szybkości i wznoszenia budowli na zachodzie i u nas, która to różnica tłumaczy się nie tyle mniejszą mechanizacją naszych budowli, jak brakiem opracowania szczegółów na czas. Niemniej często zdarzają się niedostateczne opracowania podstaw projektów jak n. p. — dokładnych studjów dla ustalenia stanów i obfitości wód, starannego sondowania i wiercenia dla dokładnego określenia właściwości podłoż, statystycznych obliczeń, badań i analizy ruchu dla udowodnienia należytego wyboru typu nawierzchni drogowej i t. p. podstawowych danych, bez których projekt opracowany nawet w szczegółach staje się bezprzedmiotowym już przy rozpoczęciu robót.

Wielkie zadania inwestycyjne, które oczekują cały kraj z chwilą ukończenia kryzysu, nakazują aby teraz, podczas ciszy na froncie gospodarczym zostały opracowane w najdrobniejszych szczegółach plany gospodarczej rozbudowy.

Konkretyzując P. T-wo Polit. przytacza niżej najwięcej zaniebane dziedziny w kierunku których powinno w pierwszym rzędzie zastosować wysiłki bezrobotnych rzesz technicznych:

A. D z i a ł m i e j s k i.

1. Szczegółowe plany miast i opracowanie projektów rozbudowy tychże wraz z szczegółowymi projektami sieci drogowej.

2. Projekty wodociągów i kanalizacji w miastach, gdzie ich jeszcze niema, i gdzie one powinny być urządzone według Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

3. Projekty hal targowych i rzeźni na tej samej podstawie, a również i chłodni w miastach, gdzie odczuwa się potrzebę tychże.

4. Projekty dalszych urządzeń miejskich, jak gazowni, elektrowni, betoniarnie miejskie i cegielnie, spalarnie śmieci, pola irygacyjne i inne.

B. D z i a ł d r o g o w y.

1. Szczegółowe opracowanie projektów stopniowego przekształcenia polskich dróg gminnych i powiatowych na drogi nowoczesne, z nawierzchnią odpowiednią dla ruchu automobilowego i konnego.

2. Przeprowadzenie studjów i zaprojektowanie mostów i przepustów na tych drogach.

C. D z i a ł m e l j o r a c y j n y.

1. Studja i opracowanie projektów meljoracji nieużytków na obszarach gminnych i prywatnych.

2. Projekty wykorzystania siły wodnej, oraz projekty stawów rybnych.

Nie potrzeba dalszego przytaczania „zaległości”, dalekiego od wyczerpania, ażeby udowodnić, że Polska potrzebuje olbrzymiej wprost ilości projektów, z tego dużo rzeczy pilnych, wymagających realizacji wnet po polepszeniu sytuacji finansowej.

Pol. T-wo Politechniczne uważa, że większość bezrobotnych sił technicznych z pożytkiem może być zatrudnioną przy wykonaniu wymienionych projektów. Formę zapłaty za wykonanie projektów najwłaściwiej byłoby ustalić w tym wypadku ograniczonych środków, które trzeba podzielić między większą ilością pracowników — ryczałtową za małe projekty i akordową — za poszczególne elementy większych projektów.

Oplata uskuteczniłaby się albo przez zainteresowane instytucje i osoby z własnych funduszy, względnie z Funduszu Bezrobocia, przyczem wypłacone kwoty byłyby zaliczane instytucjom i osobom jako pożyczki z Funduszu Bezrobocia, podlegające zwrotowi na każdorazowo umówionych ulgowych warunkach.

Poszczególne Urzędy Pośrednictwa Pracy powinny prowadzić spisy bezrobotnych sił technicznych ze szczegółowym podziałem podług specjalności. Specjalność powinna być potwierdzoną przez odnośną Izbę Inżynierską, z braku jej, przez najbliższe zrzeszenie techniczne. Wykonanie projektów dla instytucji i gmin, posiadających techniczny nadzór odbywa się pod kierunkiem tegoż. W innych wypadkach, gdy bezrobotny nie ma uprawnień na samodzielne wykonanie odnośnych projektów, Urząd Pośrednictwa Pracy kontraktuje na rolę odpowiedzialną i kierowniczą jednego z lokalnych inżynierów cywilnych. Przy otrzymaniu robót projektowych obowiązuje kolejność wniesienia do spisu bezrobotnych. Przy projektach większych koniecznym jest zespolenie dostatecznej ilości bezrobotnych. Jest to, rozumie się, fragmentaryczne ujęcie wytycznych dla organizacji racjonalnej pomocy bezrobotnym, którego celem jest wyjaśnienie zupełnej możliwości takiej pomocy.

Ażeby proponowana przez P. T-wo Pol. akcja zatrudnienia bezrobotnych sił technicznych miała powodzenie, koniecznym jest ażeby Rząd obwieścił wszystkie gminy i podległe sobie instytucje o celowości sporządzenia w obecnej porze kryzysu szczegółowych projektów w sprawach najwięcej piekących na miejscu i o możliwościach korzystania z pożyczek na sporządzenie tych projektów z Funduszu Bezrobocia pod warunkiem zatrudnienia zarejestrowanych bezrobotnych sił technicznych.

Przy zrozumieniu przez Rząd i społeczeństwo doniosłości i praktyczności proponowanej akcji, Pol. T-wo Pol. żywi najgłębsze przekonanie, że uda się w ten sposób ułatwić licznym rzeszom bezrobotnych sił technicznych przetrwanie aż do nastąpienia ogólnej poprawy sytuacji gospodarczej, pomoc zaś okazana w ten sposób przez społeczeństwo.

czeństwo nicby go właściwie nie kosztowała, powstałyby bowiem jako ekwiwalent nowe projekty użytecznych i potrzebnych budowli, możliwych do wykonania zaraz po dopływie środków materialnych.

Jakie są możliwości zatrudnienia bezrobotnych inżynierów w dziedzinie kolejnictwa.

P. K. P. dotychczas nie mają opracowanych własnych planów typowych, tak dla budowli nadziemnych, jak i podtorowych. Dyrekcje kolejowe posługują się zależnie od terytorjów, na których rozciąga się ich działalność planami typowymi pozostawionymi przez zaborców. Plany te jednak po największej części już przestarzałe, nie uwzględniają najnowszych zdobyczy technicznych na polu budownictwa, są w każdym zaborze inne, projektowane z punktu widzenia interesów i organizacji kolejnictwa w państwach zaborczych.

Pożądanem by było w jak najkrótszym czasie opracować jednostajne dla całego Państwa plany typowe polskie, uwzględniając najnowsze zdobycze techniki, stosując konstrukcje, które mogą w całości być wykonane z krajowych, tanich materiałów budowlanych, odpowiadających pod względem jakości i wymiarów uchwałam Komitetu Normalizacyjnego.

Do opracowania takich planów nadaje się obecny kryzys ekonomiczny, gdy prawie 30% inżynierów pozostaje bez pracy, z których część korzysta z zasiłków dla bezrobotnych pracowników umysłowych, a większość głoduje nie mając środków na utrzymanie siebie i swych rodzin. Inżynierowie ci, chętnie podjęliby się opracowania takich planów, po cenach umiarkowanych, niezbyt obciążających budżet P. K. P.

Do opracowania planów typowych nadawałyby się przede wszystkim budowle nadziemne jak n. p. murowane budynki stacyjne dla mniejszych stacji, strażnice, domy mieszkalne, budowle trakcyjne jak wieże wodne, pompownie, elektrownie, remizy i t. p. Oprócz tego należałoby opracować typowe plany budowli drewnianych jak magazynów frachtowych i zbożowych, szop na pomieszczenie różnego rodzaju inwentarza i materiałów, a więc przyrządów pożarnych, podręcznych magazynów stacyjnych i drogowych, wreszcie pawilonów dla mijanek i przystanków, jak i różnych posterunków bardziej oddalonych od swej macierzystej centrali. Dla budowli pokazowych można opracować typowe projekty dla małych mostków i przepustów do rozpiętości 12.0 m a nawet 15.0 m dla kanałów i rowów odwadniających, wreszcie dla budowli osuszających i utrwalających niestałe mokre skarpy przekopów stopki nasypów i t. d.

Oprócz projektów typowych dla kompletnych obiektów kolejowych wskazanem by było opracowanie rysunków typowych dla części składowych tych budowli, a więc znormalizowane okna, drzwi, bramy, schody, piece, kuchnie i t. p. i rysunków urządzeń wewnętrznych dla biur, poczekalni, restauracji i bufetów. Opracowanie takich planów i rysunków typowych łącznie z przynależnymi opisami i przedmiarami byłoby korzystnym i pod względem gospodarczym dla Zarządu kolejowego. Dałoby to przede wszystkim oszczędność czasu na projektowaniu i umożliwiłoby szybsze i pewniejsze wykorzystanie udzielo-

nych kredytów we właściwym sezonie i ułatwiłoby szczegółowe opracowanie szematów ofertowych. Praca projektanta w Dyrekcji lub Oddziale ograniczyła by się do planu sytuacyjnego i ewentualnie projektu fundamentów zastosowanych do jakości gruntu.

Z braku planów i rysunków typowych, przedkładane są przez organa wykonawcze, władzom, przełożonym projekty tak rozbieżne, że te ostatnie nie są w stanie przez wprowadzenie drobnych zmian doprowadzić je do stanu odpowiadającego ich wymaganiom. Plany takie zwracane są do przerobienia, co pociąga za sobą nie tylko zbyt znaczne koszty ale równocześnie i stratę czasu i pory odpowiedniej dla wykonania budowli.

Jeszcze gorzej przedstawia się sprawa wykonywania różnych drobnych budowli jak szopy, magazyny, pawilony, małe mostki i przepusty, których projekty nie są przedkładane do zatwierdzenia Władzom przełożonym. Tu decyduje zazwyczaj Naczelnik Oddziału, kontroler lub nawet zawiadowca odcinka. Jeden kierując się daleko posuniętą oszczędnością wykonywa budowlę tak prymitywną, że jej wartość realna pozostaje daleko w tyle poza nieznacznym nawet wydatkiem pieniężnym poniesionym dla jej wzniesienia, drugi zapominając o potrzebie oszczędzania wybuduje ją nie ekonomicznie, ze zbyt dużym a kosztownym komfortem.

07.01(06):62

Działalność Związku Polskich Czasopism Technicznych i Zawodowych w roku 1931

W ciągu roku odbyły się następujące posiedzenia i zebrania: 3 Walne Zebrania, z których dwa nadzwyczajne, 4 Zebrania Zarządu, oraz 4 Zebrania Zarządu, łącznie z Zebraniem Komisji Organizacyjnej Kongresu, który miał się odbyć w r. 1932 w Warszawie.

Prezes Związku, jako Prezes Federacji^o Międzynarodowej Prasy Technicznej i Zawodowej, uczestniczył i przewodniczył na kilku Zebraniach Komitetu Wykonawczego w Paryżu i Walnem Zebraniu Federacji w Paryżu, które miało znaczenie równoznaczne z Kongresem. Był to pierwszy rok, w którym Kongres Federacji nie był przewidziany.

Zarząd składał się: 1) z Prezesa A. Pawłowskiego, 2) Wiceprezesa p. St. Turczynowicza, Wiceprezesa St. Rybickiego, 3) z Sekretarza Generalnego Honorowego p. St. Rodowicza i 4) z członków Zarządu: p.p. Kap. W. Ziemińskiego i L. Jętkiewicza.

Członkami Komisji Rewizyjnej byli: p. p. A. Martens, W. Olszewski (Wiad. Urzędu Patent.) i W. Szurig.

W roku sprawozdawczym został utworzony Komitet Organizacyjny Kongresu Federacji, który miał się odbyć w roku 1932 w Warszawie. Do Komitetu weszli, z prawem kooptacji, p.p. S. Czajkowski, L. Jętkiewicz, A. Martens, W. Olszewski (Red. „Wiad. Urzędu Patent.“) W. Olszewski (Red. „Wiad. Turyst.“) A. Pawłowski, St. Rodowicz, St. Rybicki, Z. Rymowicz, W. Szurig, St. Turczynowicz, Związek Inż. Kolejowych i Kap. W. Ziemiński. Komitet zaprosił do swego łona przedstawicieli Ministerstw i Politechnik, które delegowały p.p. Radcę Woytkowskiego (M.S.Z.), Radcę Hauszylida (Min. Przem. i Handlu), Dyr. Buszkowskiego (M. O. i W. R.), inż. Beill'a (Min. Rob. Publ.),

Politechnika Warszawska — p. Prorektora Skotnickiego, Politechnika Lwowska — p. Dziekana Bratro. Oprócz tego udział w Komisji wzięli: p.p. Naczelnik Wydziału M. K. P. Dr. Orłowicz i Redaktor Strzelski.

Komitet Organizacyjny ze swego łona utworzył Komisję Wydawnictwa COMPENDIUM POLSKIEGO w składzie: p.p. Prof. St. Turczynowicza, jako Prezesa i L. Jętkiewicza, A. Pawłowskiego, St. Rodowicza i W. Szuriga, jako członków. Komisja kooptowała p. inż. Dunina-Marcinkiewicza, jako wykonawcę tekstu COMPENDIUM.

Związek otrzymywał wydawnictwa i biuletyny, oraz perjodyczne komunikaty od kilkudziesięciu instytucyj: krajowych i zagranicznych, oraz znaczną ilość czasopism krajowych i zagranicznych, a także roczników i wydawnictw propagandowych i turystycznych.

Związek nawiązał stosunki z Ambasadą Polską w Waszyngtonie i z dwiema redakcjami czasopism polskich w Chicago, oraz z Ambasadą Angielską w Warszawie w celu zaproszenia prasy amerykańska i angielskiej do udziału w Federacji. Ministerstwo Spraw Zagranicznych i ambasada Polska w Waszyngtonie udzieliły poparcia naszej propagandzie w St. Zjednoczonych. Związek cieszył się stałym poparciem p. Ambadora Chłapowskiego w Paryżu.

Związek, w osobie Prezesa, wziął udział w następujących aktach publicznych zagranicznych;

a) w Kongresie Międzynarodowym Wykształcenia Technicznego, który odbył się w Paryżu 23—27 września 1931 r. W Kongresie tym wziął także udział członek Zarządu p. St. Rodowicz, jako Prezes Stowarzyszenia Techników w Warszawie.

Prezes Związku, jako Prezes Federacji, był obrany na przewodniczącego Komisji VII Kongresu Wykształcenia Technicznego. Za pomocą tego wyboru Prezydium Kongresu dało wyraz swoich względów dla naszej Federacji i dla Polski. Prace tego Kongresu już się ukazały się w druku i są do nabycia w cenie 50 franków w Bureau International de l'Enseignement Technique, 2 rue de la Bourse w Paryżu. Następny Kongres jest wyznaczony na rok bieżący 1932 (26—28 września) w Brukseli.

Związek nasz i Federacja wzięły udział:

a) w obchodzie 75-lecia Politechniki w Liège, na które Związek i Federacja otrzymały zaproszenie,

b) w pogrzebie Brianda w Paryżu,

c) w Akademii na cześć Arystydesa Brianda, która odbyła się 2 kwietnia 1932 roku w Warszawie i w przyjęciu przez szereg Związków Polskich senatora Le Troquera który przybył do Warszawy na tę Akademię. Udział w uczczeniu A. Brianda Związek wziął dlatego, że jako minister Spraw Zagranicznych Francji, zmarły był stałym protektorem Federacji od chwili jej powstania.

Ze spraw ważniejszych, które były załatwiane przez Biuro Związku w roku sprawozdawczym, zasługują na wyszczególnienie następujące:

a) Udzielenie interesantom z Salonik adresów polskich firm eksportowych.

b) Zebranie czasopism i informacji dotyczących spraw turystyki w Polsce i wysłanie tego materiału do Związku Prasy Technicznej Hiszpańskiej, łącznie z szeregiem innych danych o polskiej prasie gospodarczej.

c) Rozpowszechnienie listy członków Związku Prasy Technicznej Zagranicznej.

d) Zebranie przy udziale p. Redaktora Szuriga, danych statystycznych gospodarczych o Polsce dla zamierzonego wydawnictwa hiszpańskiego.

P. Carbonell, który podjął to wydawnictwo, już w czasie wojny pisał o Polsce.

e) Dostarczanie dla Sekcji Hiszpańskiej spisu czasopism otrzymanych przez biblioteki Politechnik: Warszawskiej i Lwowskiej, w celu zaopatrywania tych bibliotek w czasopisma hiszpańskie.

f) Dane o produkcji i handlu papierem w Polsce dla Sekcji Węgierskiej.

g) Zebranie danych o położeniu prasy technicznej polskiej dla „Federation Internationale des Journalistes“.

h) Zestawienie czasopism technicznych polskich łącznie z oceną ich znaczenia.

i) Dane o prasie i adresy przedsiębiorstw chemicznych w Polsce dla redakcji „Industrie Chimique” w Paryżu. Takich przedsiębiorstw liczymy przeszło 2500.—

k) Nawiązanie stosunków zawodowych z prasą techniczną niemiecką.

l) Nawiązanie stosunków z Izłą Handlową St. Zjednoczonych Ameryki Płn.

m) Rozpowszechnienia zaproszenia i warunków udziału czasopism polskich w Targach Medjolańskich i Paryskich w kwietniu i maju 1931 roku

n) Udział w „ANNUAIRE” Federacji Pracy Technicznej w Paryżu

o) Dzięki naszej inicjatywie Ambasada nasza w Waszyngtonie zażądała od nas artykułów o Pomorzu pióra inż. Dunin-Marcinkiewicza, za opłatą honorarjum. Artykuły te będą umieszczone w projektowanym przez Ambasadę w wydawnictwie propagandowym o obronie Pomorza.

p) Nawiązaliśmy stosunki z szeregiem najpoważniejszych instytucyj publicznych, jako to Bank Polski, Bank Gospodarstwa Krajowego, Izby Przemysłowo-Handlowe w Warszawie i Lwowie, Związek Wydawców Czasopism Polskich i jego organ „Prasa”, — z poszczególnymi wybitnymi publicystami polskimi, — ze Stowarzyszeniami: Komitet Współpracy Europejskiej, Polski Instytut Współpracy z Zagranicą, Polski Komitet Obrony Pokojowej przez poszanowanie Traktatów i t. d.

Umieszczone były artykuły o działalności naszego Związku i Federacji w czasopismach polskich technicznych, jako-to: Wiadomości Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych, Lwowskie Czasopismo Techniczne Przegląd Techniczny, Przegląd Elektrotechniczny, Przegląd-Wojskowo-Techniczny, miesięcznik „Prasa”, organ Polskiego Związku Dzienników i Czasopism (ten organ nie jest członkiem naszego Związku) Umieściły one nie jedną wzmiankę o naszym Związku i Federacji i dały dowód swej zyczliwości i zrozumienia naszej roli i usiłowań, za co składamy im podziękowanie. W Nr.1 z roku 1932 BOLLETTINO, organie Związku Włoskiej Prasy Technicznej, wydawanym w Medjolanie, przez naszego kolegę Collica był umieszczony obszerny sympatyczny artykuł o Kongresie zamierzonym w Warszawie, ilustrowany widokami Warszawy i innych miast polskich.

Prezes Federacji miał o Federacji odczyty: we Lwowie 9go grudnia 1931 r. i w Warszawie 15 stycznia 1932 roku.

(Dokończenie nastąpi)

Aleksander Pawłowski

KILKA SŁÓW O BIURZE, INFORMACYJ BIBLIJOGRAFICZNYCH PRZY STOW. TECHNIKÓW POLSKICH W WARSZAWIE.

Praca każdego fachowca wymaga dobrej znajomości swojej specjalności. Zaczyna on poznawać swój fach w szkole — poznanie to jednak wystarczyć mu nie może, gdyż każdy rok, a nawet miesiąc i dzień przynosi nowe ulepszenia, nowe wynalazki, które powinien poznawać i w miarę potrzeby stosowywać.

Studjowanie więc przede wszystkim literatury bieżącej jest niezbędnym obowiązkiem każdego fachowca.

Życie wymaga nie tyle dyplomu ile wiedzy, i szuka lekarza nie tylko mającego prawo leczenia, ale umięającego leczyć.

W naszym społeczeństwie technicznym fachowcy dotychczas nie mieli możliwości za wyjątkiem bardzo nielicznych jednostek zaznajomienia się z bieżącą literaturą fachową — pomimo że swe fachowe pisma sumiennie czytali, a tembardziej zaznajamiać się z literaturą bieżącą omawiającą poszukiwany temat.

Temu przede wszystkim przypisać należy że nawet w czasach obecnych poszczególne przedsiębiorstwa wyjednywają pozwolenie na prawo wjazdu specjalisty zagranicznego motywując tem że u nas takich specjalistów niema.

Bo zaiste trudno jest jednostkom które by chciały poznać co się na szerokim świecie dzieje nawet jeżeli utrudniony mają wyjazd po tę naukę a wprost niemożliwe trudności do pokonania o ile by chcieli samodzielnie wyłowić z powodzi pism potrzebne im w tej chwili artykuły.

W zrozumieniu tej sprawy i dbając o umożliwienie pracy fachowcom, każdemu w jego dziedzinie, grono ofiarnych Członków Stowarzyszenia Techników podjęło się do opracowywania, każdy w swej specjalności — biblijografji artykułów poszczególnych polskich czasopism technicznych i to w tej myśli, żeby gdy biblijografie czasopism technicznych zagranicznych zaczną się zjawiać — połączyć je w jeden zbiór kartkowy biblijografji technicznej.

Myśl powyższa została zrealizowana po zgórą 10 letniej pracy przygotowawczej, po zwalczeniu całego szeregu przeciwności, a mianowicie dnia 7 października r. b. przy Bibliotece Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie zostało otwarte Biuro Informacyj Biblijograficznych, czynne w poniedziałki, środy i piątki od godz. 19 do 20-ej w gmachu Stow. Techników Czackiego 3/5.

Biuro Informacyj Biblijograficznych po za podaniem wszystkich bieżących artykułów z literatury technicznej całego świata jest w stanie ułatwić wydostania tych artykułów.

Wysiłek grona ludzi, którzy poświęcili swój czas dla zrealizowania najpotrzebniejszej placówki intelektualnej — utrzymywanej wysiłkiem zbiorowym Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie oddać musi nieocenione usługi technikom Polskim, zaoszczędzając im długie dnie, tygodnie a nawet miesiące, które trawia na szukaniu potrzebnej wiedzy. Dobra i szybka informacja daje wielkie oszczędności to też Biuro liczy na to, że praca, ofiarna Kolegów przysporzy przemysłowi i polskiej nauce technicznej znaczne korzyści.

S. R.

- [P] 1926 658 516.1:621.77
[B] Czasp. Techn. Nr. 20
[T] CZYŻ EUGENJUSZ inż. Promień rdzenia przekrojów pierścieniowych 200 sl.
- [P] 1926 65.011
[B] Czasp. Techn. Nr. 21, 22 i 23
[T] HAUSWALD EDWIN prof. Naukowa organizacja systemu Taylora (Scientific Management) 4370 sl. + 4 rys.
- [P] 1926 386.7(438):341.12
[B] Czasp. Techn. Nr. 21
[T] KONOPKA ALFRED inż. Eksperti Ligi Narodów o polskich drogach wodnych 1400 sl.
- [P] 1926 623.68:626.1(438 Ogińskiego)
[B] Czasp. Techn. Nr. 21.
[T] MICHAŁEWICZ M. inż. Zniszczenie kanału Ogińskiego przez wojnę światową i jego odbudowa 920 sl. - 5 rys.
- [P] 1926 532.5
[B] Czasp. Techn. Nr. 22
[T] HUBER M. Ł. Refleksje na temat hydrauliki 1120 sl.
- [P] 1926 620.91:063(494) Bazylea, 1926
[B] Czasp. Techn. Nr. 22 i 23
[T] ŁOPUSZAŃSKI JAN prof. dr. inż. Międzynarodowa Konferencja Energetyczna (zebranie secyjne w Bazylei w r. 1926) 2510 sl.
- [P] 1926 518.4:624.08
[B] Czasp. Techn. Nr. 22 i 23
[T] CHMIEŁOWIEC ALFONS asystent Politechniki Lwowskiej. Wykres największych sił poprzecznych w belce prostej z poprzecznkami i najw. sił wewnętrznych w krzyżakach i słupach belki kratowej 1280 sl. - 7 rys.
- [P] 1926 92 (Roman Ingarten Dr. h. c. inż.)
[B] Czasp. Techn. Nr. 23
[T] s.p. dr.h.c. inż. ROMAN INGARTEN b. prezes i członek honorowy Pol. Tow. Politechnicznego we Lwowie. 300 sl.
- [P] 1926 624.2:624.05
[B] Czasp. Techn. Nr. 23
[T] RYBCZYŃSKI MIECZYŚLAW inż. Kryterjum dla obliczania światła mostów 1760 sl.
- [P] 1926 [621.1+621.182]:662.6
[B] Czasp. Techn. Nr. 23 i 24
[T] NIEMCZYŃOWSKI TADEUSZ dr. inż. Opór warstwy węgla. 1540 sl. + 10 rys.
- [P] 1926 694.4:624.046:(624.01)
[B] Czasp. Techn. Nr. 24 +624.0.12.34
[T] THULLIE MAKSYMILJAN prof.dr. Słupy żelazne obetonowane 600 sl.+3 rys.
- [P] 1926 625.17:338
[B] Czasp. Techn. 24
[T] A. W. Jaką powinna być organizacja służby drogowej P. K. P.? 1270 sl.
- [P] 1926 625 76:338.5
[B] Czasp. Techn. Nr. 24
[T] GEISLER M. inż. i BRATRO EMIL inż. Sposób obliczania datku na nadmierne zużycie drogi 700 sl.
- [P] 1932 621.791:625.113
[B] Spaw. i cięcie met. Nr. 4.
[T] JONSCHER GUSTAW inż. Katowice. Nadlewanie zużytych końców szyn na stykach 2000 sl. +17 rys.
- [P] 1932 621.791
[B] Spaw. i cięcie met. Nr. 4
[T] SZNERR A. dr. i DOBROWOLSKI Z. inż. Spawanie c. d. 1560 sl.+20 rys.
- [P] 1932 621.78
[B] Spaw. i cięcie met. Nr. 4
[T] JAHNS ARTUR inż. Hartowanie powierzchniowe płomieniem acetylenowotlenowym. 540 sl. + 6 rys. + 1 tabl.
- [P] 1932 657.47:621.791
[B] Spaw. i cięcie met. Nr. 5/6
[T] TUŁACZ PIOTR inż. Kalkulacja kosztów spawania. 850 sl.
- [P] 1932 621.791
[B] Spaw. i cięcie met. Nr. 5/6
[T] SZNERR A. i DOBROWOLSKI Z. inż. Spawanie c. d. 1800 sl. + 18 rys.
- [P] 1932 621.791:721.9
[B] Spaw. i cięcie met. Nr. 5/6
[T] Żelazna monstrukcja bodowlana spawana acetylenem. 650 sl. + 6 rys.
- [P] 1932 621.791.5:631.3
[B] Spaw. i cięcie met. Nr. 7/8
[T] CZAYKOWSKI STANISŁAW inż. Warszawa. Spawanie acetylenowe w przemyśle maszyn rolniczych. 1600 sl. + 2 rys.
- [P] 1932 621.791
[B] Spaw. i cięcie met. Nr. 7/8
[T] SZNERR A. i DOBROWOLSKI Z. Spawanie c. d. 950 sl. + 9 rys.
- [P] 1932 621.791.5
[B] Spaw. i cięcie met. Nr. 7/8
[T] GOLLING FRYDERYK. Łaziiska Górne. Przykłady zastosowania spawania acetylenowego. 450 sl. + 6 rys.

Są do nabycia wydawnictwa Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych

po znacznie niższych cenach

Katalog książek, czasopism i oddzielnych broszur z dziedziny **Polskiej Techniki** wydanych od 1918 r. do 1928 r. wraz ze **skrótem Działowym i Alfabetycznym** Klasyfikacji Dziesiątej.

W cenie 12,50 zł

Spis Członków Stowarzyszeń Technicznych należących do **Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych**.

W cenie 6,25 zł.

Referaty i Wnioski zgłoszone na Zjazd Polskich Techników Zrzeszonych w 1927 r. we Lwowie pod hasłem **Pracy Gospodarnej**.

W cenie 12,50 zł

Referaty i Wnioski zgłoszone na Zjazd Polskich Techników Zrzeszonych w 1929 r. w Poznaniu pod hasłem **Pracy Gospodarnej**.

W cenie 6,25 zł.

Członkowie Towarzystw Zrzeszonych korzystają z 20%^o zniżki powyższych cen

Związek Polskich Zrzeszeń Technicznych Czackiego 5

- P** 1931 666.94(438):338.97
B Cement Nr. 2
T ATLAS ADOFL dr. Polski przemysł cementowy w r. 1930. 1560 sł. + 2 wykresy.
- P** 1931 666.94(438):339.4
B Cement Nr. 2
T BRAUNSTEIN STANISŁAW: Wahania zbytu cementu w Polsce w latach 1925-1930 680 sł. + 3 wykresy.
- P** 1931 624.012.4:41.01
B Cement Nr. 1
T KURYŁŁO ADAM inż. dr. prof.: O nazwę materiału tworzącego konstrukcje żelbetowe. 510 sł.
- P** 1931 620.1(438 Lwów)
B Cement Nr. 2
T JAMROZ STANISŁAW inż. dr.: II. Mechaniczna stacja doświadczalna Politechniki Lwowskiej. 1650 sł. + 1 wykres.
- P** 1931 624.012.4:725.861
B Cement Nr. 2
T GARNYSZ E.: Budowa pierwszego w Polsce sztucznego toru łyżwiarskiego w Katowicach. 1440 sł. + 3 rys. + 1 schem. 4 rys.
- P** 1931 624.012.4:725.4(438)
B Cement Nr. 2
T ZIGERLI P. inż.: Budowa centrali elektrycznej w Łaziskach Górnych. 1530 sł. + 6 fotogr. + 10 rys.
- P** 1931 624.012.3:551.525
B Cement Nr. 2
T BUDNY ANTONI inż.: Betonowanie w czasie mrozu. 1250 sł. + 2 fot. + 1 rys.
- P** 1931 666.977:667.672
B Cement Nr. 2
T STELMACHOWSKI Z. inż.: Sposoby wytwarzania obiektów kolorowych z betonu. 2150 sł. + 1 rys.
- P** 1931 624.12.3/4(071.1/2)(063)
B Cement Nr. 2
T Pierwszy Zjazd Wykładowców Budownictwa Betonowego. 550 sł.
- P** 1931 625.7:625.84
B Cement Nr. 3
T SCHARROO P. W. król. pplk. holend. inż. wojsk. Komunikacja współczesna a nawierzchnia betonowa. 980 sł.
- P** 1931 625.84 (438)
B Cement Nr. 3
T EIGER ANTONI inż. Doświadczalne nawierzchnie betonowe w Polsce. 2140 sł. + 5 rys.
- P** 1931 625.84:338.58
B Cement Nr. 3
T BRAIRO EMIL prof. P.-I. Koszty utrzymania nawierzchni betonowych na podstawie dat uzyskanych na drodze doświadczalnej w Brunświku. 1730 sł. + 1 rys. + 1 tabl.
- P** 1931 625.84 (438 Kraków)
B Cement Nr. 3
T CHMAJ MARCIN inż. Nawierzchnie betonowe w Krakowie na tle ogólnego rozwoju nawierzchni. 3640 sł. + 32 rys.
- P** 1931 625.84
B Cement Nr. 3
T BRANDT H dr. inż. Wykonanie szczelnicy w nawierzchniach betonowych. 1440 sł. + 10 rys.
- P** 1931 [624.012.3/4+666.977]:625.7
B Cement Nr. 3
T STELMACHOWSKI ZYGMUNT inż. Budowle i wyroby betonowe, związane z drogą. 1020 sł. + 8 rys.
- P** 1931 691.52:625.7 (438)
B Cement Nr. 3
T PFLETSCHINGER KURT inż. dr. Dostawa kruszywa do budowy dróg betonowych w Polsce. 1040 sł.
- P** 1931 625.7 (063) (∞) (753)
B Cement Nr. 3
T OKECKI M. S. inż. radca Min. Rob. Publ. VI-ty Międzynarodowy Kongres Drogowy w Waszyngtonie. 560 sł.
- P** 1931 69:[332+336] (438)
B Cement Nr. 4
T ATLAS ADOLF dr. Kilka uwag o problemie finansowym w budownictwie. 1140 sł.
- P** 1931 624.012.3/4:[373+378]
B Cement Nr. 4
T STELLA-SAWICKI inż. prof. Akad. Gór. w Krakowie. O nauce budownictwa żelbetowego w szkołach na tle ogólnego programu nauczania (referat wygł. w dn. 7 V-31 r na Zjeździe wykładowców budownictwa betonowego). 3850 sł.
- P** 1931 [624.012.4+725.4]:663.4 (438)
B Cement Nr. 4
T OLMA EDMUND inż. Budowle żelbetowe, godne uwagi przy arcyksiężęcym browarze w Żywcu. 1470 sł. + 11 rys.
- P** 1931 693.55:693.6
B Cement Nr. 4
T NECHAY JERZY inż. Przegląd najnowszych stropów żelbetowych. 1050 sł. + 18 rys.

PRZETARG NIEOGRANICZONY

5 Okręgowy Urząd Budownictwa Wojsk. rozpisuje przetarg nieograniczony **na budowę Strzelnicy w Rybniku**,

Wszelkie informacje oraz druki można otrzymać w biurze 5 Okr. Urz. Bud. w Krakowie, plac św. Magdaleny 2 od godz. 10-tej do 12-tej.

Wadium. wynoszące 3% oferowanej sumy, należy złożyć w Kasie Skarbowej, a kwit dołączyć do oferty.

Druki ofertowe w 1 egzemplarzu w podwójnych zalakowanych kopertach, opatrzonych napisem: „oferta na budowę strzelnicy w Rybniku”, należy składać w 5 Okr. Urz. Bud. do dnia 15 listopada br. godz. 10-ta, poczem nastąpi komisyjnie otwarcie ofert.

5. Okr. Urząd Bud. zastęga sobie dowolny wybór oferanta, zmniejszenie lub zwiększenie robót i prawo unieważnienia przetargu.

Kier. Okr. Urzędu Bud. No V.

/—/ Inx. Konarski kpt.

Biuro Informacyj Biblijograficznych.

Otwarte oficjalne na posiedzeniu Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie w dniu 7 b. m. Jest czynne w poniedziałki, środy i piątki od godz. 19-ej do 20-ej w lokalu Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych (Czackiego 3-5). Biuro udziela piśmiennych informacji biblijograficznych z dziedziny techniki za opłatą za każdą notatkę biblijograficzną 10 gr. od członków Z. P. Z. T. i 20 gr. od osób bestronnych.

BYŁY MONTER FIRMY M. A. N.

Wykonywa:
remont, montaż, badanie

Specjalność

SILNIKI na gaz ssany
„DIESLA” na gaz ziemny
Z. PORZUCZEK

Warszawa, Okopowa 61, tel. 11-85-79
